

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 20 września 2018 r.

**Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich
ds. Równego Traktowania
Sylwia Spurek**

XI.814.6.2017.KK

**Pan
Marcin Wolski
Dyrektor TVP 2
Telewizja Polska S.A.
ul. Jana Pawła Woronicza 17
00-999 Warszawa**

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi związane z odmową uczestnictwa w teleturniejach produkowanych dla Telewizji Polskiej osobom z niepełnosprawnością mowy. Rzecznik posiada informacje o takich przypadkach związanych z programami „Jeden z dziesięciu” i „Koło Fortuny”.

Wedle relacji osób, które zgłosiły chęć uczestnictwa we wskazanych programach, możliwe jest zrozumienie wypowiedzianych przez nich słów. Potwierdza to nagranie umieszczone w internecie przez jedną z tych osób, podczas którego symulowała swój udział w „Kole Fortuny”. Po zapoznaniu się z nagraniem należy stwierdzić, że udział tej osoby w programie był możliwy, konieczne było jedynie odpowiednie wsłuchanie się w jej wypowiedzi przez prowadzącego, innych uczestników oraz pozostałe osoby biorące udział w realizacji programu¹. Podczas emisji istnieje ponadto możliwość dodania napisów w celu ułatwienia widzom zrozumienia wypowiedzi uczestnika.

Należy podkreślić, że zgodnie art. 21 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414, z późn. zm.) Telewizja Polska ma za zadanie realizować misję publiczną. Nie ulega wątpliwości, że jej elementem powinny być też **działania na rzecz pełnego włączenia osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne**. Za jego element należy uznać taką organizację programów telewizyjnych, żeby mogły w nich aktywnie uczestniczyć osoby z niepełnosprawnościami. Mając zatem na względzie swoją misję Telewizja Polska powinna podjąć wszelkie możliwe działania w tym zakresie.

---

¹ Link do nagrania: <https://www.youtube.com/watch?v=TmH2UuwyWFg&feature=youtu.be>.

Jest to tym bardziej istotne wobec **wskazywanego przez środowisko osób z niepełnosprawnościami problemu niewłaściwego kreowania i prezentowania w mediach wizerunku tych osób**. Przedstawiane są one jako beneficjenci pomocy charytatywnej – „biedni niepełnosprawni” lub pokazuje się ich „heroiczne wyczyny”².

Warto także wskazać, że art. 8 ratyfikowanej przez Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, ze sprostowaniem) zobowiązuje Państwa-Strony do podjęcia natychmiastowych, skutecznych i stosownych działań, aby:

- 1) podnieść świadomość społeczną dotyczącą osób z niepełnosprawnościami, również na poziomie rodziny, celem szerzenia poszanowania dla ich praw i godności;
- 2) zwalczać stereotypy, uprzedzenia i szkodliwe praktyki wobec osób z niepełnosprawnościami również tych, które wynikają z różnicy płci i wieku, we wszystkich dziedzinach życia;
- 3) promować świadomość potencjału i wkładu w życie społeczne osób z niepełnosprawnościami.

W kontekście mediów publicznych należy zauważyć, że ww. **Konwencja wymaga takiej organizacji produkcji programów telewizyjnych, aby niepełnosprawność nie była powodem wykluczenia z udziału w nich. Media publiczne w tym zakresie powinny stanowić dobry wzorzec.**

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 958, z późn. zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie wyjaśnień w sprawie możliwości udziału osób z niepełnosprawnością mowy w teleturniejach emitowanych na antenie TVP2.

Z wyrazami szacunku

(podpis na oryginale)

---

² Stenogram z posiedzenia sejmowych Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Polityki Społecznej i Rodziny, dostępny na stronie internetowej Sejmu:
<http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/0/F26F43391DD78916C125767200492A6A?OpenDocument>.